

Всеукраїнський студентський економічний форум 1. Що таке економіка? Трансформація моделей економіки. 5.04.2019

Зміст

Що таке економіка? Дехто її навіть наукою не вважає! Давайте розберемось. Що говорили про економіку видатні особистості?

Економіка як сутність життя – це смертельна хвороба, оскільки необмежене її зростання не підходить обмеженому світу. Ернст Ф. Шумахер

Економіка – це мистецтво задовольняти безмежні потреби за допомогою обмежених ресурсів. Лоренс Пітер

Закони економіки – це закони життя. Ф. Уікстид

Вся економіка – це наука про те, як люди приймають рішення. Джеймс Д'юзенберрі

Економіка – це наука, яка розглядає усі явища з точки зору ціни. Херберт Джозеф Давенпорт

Мотиви економічної поведінки у своїй суті визначаються психологією натовпу. Бернард Барух

Економіка має бути економною та ненудною!
Тож вона й ненудна. Принаймні в нашій країні. Але трошки не економна.

Давайте почнемо із самого початку, оскільки економіка – це МИ, це наше життя, це спосіб господарювання! Наука про господарювання!

Усе розмаїття наукових праць та філософських трактатів на тему Економіка історично можна поділити на два напрямки – точніше на дві моделі – соціалізм та капіталізм! Так званий конфлікт Карла Маркса та Адама Сміта.

Так, сьогодні ми живемо усі за законами ринку. Світом править капіталізм, який до речі, давно вийшов з-під контролю. Але ж все-таки – яка модель найкраща для соціуму – ліберальна капіталістична чи соціальна марксистська?

Чого хотів Маркс? Ніякої свободи торгівлі! Насамперед праця та справедливий розподіл усіляких благ. Узагальнення засобів виробництва та скасування приватної власності! Наполягав на жорсткому регулюванні сфери виробництва державою та вважав несправедливою експлуатацію людини людиною!

Що, на відміну, пропонував Адам Сміт у своїй ліберальній моделі?

Створення багатства приватна справа особистості. Власники ресурсів одноосібно та самостійно ними керують. Конкурентні ринки забезпечує

економічна свобода. Роль держави обмежена. Тобто, якщо ти розумний та кмітливий – працюй і забирай своє собі! Твоя праця – твоя заслуга, твій видобуток, твоя одноосібна перемога! Звісно, ділитися статками можна, але не примусово, а так як ти вважатимеш за потрібне. Певні обмеження, дійсно існують – у вигляді податків і ось це головна проблема світового капіталізму – Бізнес чи Держава? Чи мають підприємці сплачувати великі податки для підтримки такого тягаря як держава? Чи мають відповідати за соціальну політику? Сьогодні ТНК вже не знають державних кордонів і дуже розмито сприймають державні утворення у полі своєї діяльності і таке ставлення не заважає їм розвиватися. Майбутнє, взагалі, не за державами, а за Мегаполісами, так вони вважають. Світ змінюється. Але він стає жорсткішим.

Повернемося до антисоціального Сміту та гіперсоціального Марксу. Можливо помилка України і полягає в тому, що її змусили зробити вибір між двома цими моделями, не запропонувавши третій шлях, модель, яку пропонувала так звана група незгодних – дещо середнє між радикальним капіталізмом (лібералізмом) та ортодоксальним марксизмом. Серед них Фридріх Ліст, Джон Кейнс, Йозеф Шумпетер, Сисмонді та інші.

Тобто, якщо основним законом лібералізму капіталізму є ринок, а соціалізму – усупільнення та планування, то головним законом третього напрямку є принцип залежності економіки від суспільства або закон соціологічної економіки.

До того ж. Не так давно світ дізнався про поведінкову економіку. З'ясувалося, що людина ірраціональна.

Тобто, якщо ви навідаєтеся до кишені із останніми грошима, а до кінця місяця ще тиждень – ви здатні вчинити нераціональний вчинок – узяти і купити щось зовсім непотрібне та надто коштовне для вас. Як вас до цього підвели ми будемо говорити далі, але саме за таку роботу – дослідження поведінкових аспектів нещодавно отримав Нобелівську премію з економіки черговий лауреат.

Насправді, Нобелівської премії з економіки не існує. Нагадаю – Нобелівські премії були засновані у 1895 році шведським вченим, винахідником та підприємцем – Альфредом Нобелем. За заповітом більша частина його статків – біля 31 млн шведських марок мала піти на премії у п'яти сферах людської діяльності: фізики, хімії, медицині, літературі та за діяльність у зміцненні миру. Ніякої економіки у переліку не було! Але у 1968 році Центробанк Швеції, святкуючи свій 300-річний ювілей вирішив запровадити спеціальну міжнародну премію в області економіки і назвати її ім'ям видатного співвітчизника - Нобеля. Антагоністи такого заходу вважають його суто піарним та політичним адже Нобель зовсім не довіряв економістам і не збирався їх нагороджувати.

Підсумовуючи. Тож яка модель економіки найсприятливіша для вас – ліберальна чи марксистська? А може ви вірите у соціологічну економіку? Покроково розбираючись в очевидному, ми з вами прийдемо до суті. Але потрібно розуміти вже зараз – сучасний світ дуже взаємопов'язаний та

взаємозалежний і ми знаходимось на історичному відрізку великих тектонічних зрушень. Проте головна мета володарювання (панування) залишається такою, якою і була всі часи існування людства - ресурси і території!